

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

П'ЯТА СЕКЦІЯ

СПРАВА «КАСЯНЧУК ПРОТИ УКРАЇНИ»
(Заява № 4187/05)

РІШЕННЯ

Страсбург

10 грудня 2009 року

ОСТАТОЧНЕ

10/03/2010

Текст рішення може підлягати редакційним правкам.

У справі «Касянчук проти України»

Європейський суд з прав людини (п'ята секція), засідаючи палатою, до складу якої увійшли:

Пеер Лоренцен (Peer Lorenzen), *Голова*,
Рената Ягер (Renate Jaeger),
Карел Юнгвірт (Karel Jungwiert),
Райт Маруст (Rait Maruste),
Марк Віллігер (Mark Villiger),
Ізабель Берро-Лефевр (Isabelle Berro-Lefevre), *судді*,
Михайло Буроменський (Mykhaylo Buromenskiy), *суддя ad hoc*,
а також Клаудія Вестердік (Claudia Westerdiek), *Секретар секції*,
після наради за зачиненими дверима 17 листопада 2009 року,
постановляє таке рішення, винесене того самого дня:

ПРОЦЕДУРА

1. Справа порушена за заявою (№ 4187/05) проти України, поданою до Суду на підставі статті 34 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі — Конвенція) громадянкою України Людмилою Леонідівною Касянчук (далі — заявниця) 10 грудня 2004 року.

2. Заявницю представляв адвокат п. Г. М. Авраменко, що практикує у м. Чернігові. Уряд України (далі — Уряд) був представлений його Уповноваженим — п. Ю. Зайцевим.

3. 15 жовтня 2008 року Голова п'ятої секції вирішив направити скарги заявниці Уряду. Також Суд відповідно до пункту 3 статті 29 Конвенції вирішив розглядати питання щодо суті та прийнятності заяви одночасно.

ЩОДО ФАКТІВ

I. ОБСТАВИНИ СПРАВИ

4. Заявниця, 1953 року народження, проживає у селі Ужачин, Житомирська область.

5. Заявниця працювала в державній будівельно-промисловій компанії «Атомспецбуд».

6. У невстановлену дату заявниця звернулася до Новоград-Волинського міського суду Житомирської області (далі — міський суд) з позовом до вищезгаданої компанії щодо стягнення 8677,37 грн заборгованості із заробітної плати.

7. Відповідно до наказу Міністерства палива та енергетики від 27 червня 2002 року компанію було ліквідовано та призначено ліквідаційну комісію.

8. 15 квітня 2003 року міський суд закрит провадження у справі у зв'язку з тим, що компанія перебувала в стані ліквідації.

9. Листом від 15 грудня 2003 року ліквідаційна комісія визнала вимогу заявниці щодо заборгованості 8677,37 грн¹. Заявницю було включено до реєстру кредиторів компанії.

10. 19 грудня 2008 року заявниці було повністю сплачено заборгованість.

II. ВІДПОВІДНЕ НАЦІОНАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО

11. Відповідне національне законодавство стисло викладене у рішенні «*Михайленки та інші проти України*» (*Mykhaylenky and Others v. Ukraine*), заяви № 35091/02 і наступні, пп. 24–33, ЄСПЛ 2004-XII).

ЩОДО ПРАВА

I. СТВЕРДЖУВАНЕ ПОРУШЕННЯ СТАТТІ 1 ПЕРШОГО ПРОТОКОЛУ ДО КОНВЕНЦІЇ

12. Заявниця скаржилася на те, що вона тривалий час не може стягнути заборгованість із компанії, яка належить державі. Заявниця посилалася на статтю 1 Першого протоколу до Конвенції, у якій, зокрема, зазначено:

Стаття 1 Першого протоколу до Конвенції

«Кожна фізична або юридична особа має право мирно володіти своїм майном. Ніхто не може бути позбавлений своєї власності інакше як в інтересах суспільства і на умовах, передбачених законом і загальними принципами міжнародного права».

A. Щодо прийнятності

13. Уряд стверджував, що заявниця втратила статус жертви, оскільки заборгованість їй було виплачено. Також Уряд стверджував, що заявниця повинна була оскаржити ухвалу міського суду від 15 квітня 2003 року, а також, що заявниця звернулася до Суду поза встановленим шестимісячним строком.

14. Заявниця з цим не погоджувалася.

15. Оскільки Уряд заперечує щодо статусу жертви заявниці, Суд зазначає, що той факт, що рішення були виконані, не позбавляє заявницю статусу жертви в період, коли ці рішення залишались невиконаними (див.

рішення у справі «*Ромашов проти України*» (*Romashov v. Ukraine*), заява № 67534/01, пп. 26–27, рішення від 27 липня 2004 року).

16. Щодо невичерпання національних засобів юридичного захисту Суд зазначає, що оскарження заявницею ухвали від 15 квітня 2003 року, очевидно, не допомогло б заявниці. Заборгованість була визнана ліквідаційною комісією, відповідальною за борги компанії.

17. Також Суд зазначає, що на день подання заяви заборгованість заявниці сплачено не було. Таким чином, правило шестимісячного строку не застосовується у цій ситуації.

18. Відповідно Суд відхиляє заперечення Уряду. Суд зазначає, що ця скарга не є явно необґрунтованою у розумінні пункту 3 статті 35 Конвенції. Суд також зазначає, що вона не є неприйнятною з будь-яких інших причин. Таким чином, подана скарга є прийнятною.

В. Щодо суті

19. Уряд навів свої типові аргументи щодо справ, які стосуються тривалого невиконання фінансових зобов'язань підприємств, що є власністю держави. Уряд наполягав на тому, що у цій справі не мало місце порушення статті 1 Першого протоколу до Конвенції.

20. Заявниця з цим не погоджувалася.

21. Суд зазначає, що 15 грудня 2003 року ліквідаційна комісія визнала заборгованості заявниці. 19 грудня 2008 року заборгованість було сплачено. Таким чином, загальна затримка виконання становила п'ять років.

22. Суд нагадує, що порушення статті 1 Першого протоколу до Конвенції вже було встановлено у справах, подібних до цієї (див. рішення у справі «*Михайленки та інші*» (*Mykhaylenky and Others*), згадане вище, п. 64).

23. Уряд не навів жодного факту чи переконливого аргументу, які дозволили б Суду дійти іншого висновку в цій справі.

24. Відповідно у цій справі мало місце порушення статті 1 Першого протоколу до Конвенції.

II. ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 41 КОНВЕНЦІЇ

25. Стаття 41 Конвенції зазначає:

«Якщо Суд визнає факт порушення Конвенції або протоколів до неї і якщо внутрішнє право відповідної Високої Договірної Сторони передбачає лише часткове відшкодування, Суд, у разі необхідності, надає потерпілій стороні справедливую сатисфакцію».

А. Шкода

26. Заявниця вимагала 4000 євро відшкодування моральної шкоди.

27. Уряд стверджував, що ця сума була надмірною і необґрунтованою.

28. Суд бере до уваги те, що заявниця зазнала моральної шкоди внаслідок встановленого порушення. Суд, здійснюючи свою оцінку на засадах справедливості відповідно до статті 41 Конвенції, присуджує заявниці 2100 євро відшкодування моральної шкоди.

В. Судові витрати

29. Заявниця також вимагала 135 євро відшкодування витрат, понесених у зв'язку із розглядом справи у Суді.

30. Уряд стверджував, що ця сума була необґрунтованою.

31. Відповідно до практики Суду заявниця має право на відшкодування судових витрат, якщо буде доведено, що такі витрати були фактичними і неминучими, а їх розмір — обґрунтованим. У справі, що розглядається, Суд, беручи до уваги наявну в нього інформацію та зазначені вище критерії, вважає за доцільне призначити заявниці 40 євро відшкодування витрат, понесених під час провадження у Суді.

С. Пеня

32. Суд вважає належним призначити пеню виходячи з розміру граничної позичкової ставки Європейського центрального банку плюс три відсоткових пункти.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. *Оголошує* скаргу прийнятною.

2. *Постановляє*, що у цій справі мало місце порушення статті 1 Першого протоколу до Конвенції.

3. *Постановляє*, що:

(а) упродовж трьох місяців від дня, коли це рішення стане остаточним відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції, держава-відповідач має виплатити заявниці 2100 (дві тисячі сто) євро відшкодування моральної шкоди та 40 (сорок) євро відшкодування судових витрат з урахуванням будь-якого податку, який може бути стягнуто із зазначених сум; ці суми

мають бути конвертовані в українські гривні за курсом на день здійснення платежу;

(b) зі впливом зазначеного тримісячного строку і до остаточного розрахунку на ці суми нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, плюс три відсоткові пункти.

4. Відхиляє решту вимог заявниці стосовно справедливої сатисфакції.

Учинено англійською мовою і повідомлено письмово 10 грудня 2009 року відповідно до пунктів 2 і 3 правила 77 Регламенту Суду.

Клаудія ВЕСТЕРДІК
Секретар

Пеер ЛОРЕНЦЕН
Голова